

Pr Maret Maripuu
Sotsiaalminister
Gonsiori 29
15027 TALLINN

Märgukiri

Austatud proua minister

Eesmärgiga kontrollida laste põhiõiguste- ja vabaduste tagamist, toimus 18.04.2008.a. õiguskantsleri omaalgatuslik kontrollkäik Keila-Joa Sanatoorsesse Internaatkooli.

Keila-Joa Sanatoorne Internaatkool on Haridus- ja Teadusministeeriumi hallatav riigi põhikool ja gümnaasium krooniliste somaatiliste haigustega lastele. Kooli õppekeeleks on eesti keel. Kooskõlas kooli põhimääruse § 6 punktiga 2 on üheks kooli tegevuse eesmärgiks tagada õpilastele sanatoorne ravi, mis võimaldaks neil jätkata õpinguid elukohajärgses koolis.

Keila-Joa Sanatoorse Internaatkooli kontrollimisel tõusetusid mitmed probleemid, mille lahendamine kuulub haridus- ja teadusministri pädevusse. Pöördusin haridus- ja teadusministri poole märgukirjaga, milles palusin ministril muuhulgas koostöös Sotsiaalministeeriumiga tagada nende õigusaktide eelnõude ettevalmistamine, mille läbi võimaldataks sanatoorsete koolide õpilastele vajalik ravi. Samuti palusin haridus- ja teadusministril kinnitada kooli arengukava ning tagada kooli rekonstrueerimine.

Samas tuvastati kontrollkäigu raames selliseid küsimusi, milliste lahendamine kuulub Teie pädevusse.

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse (edaspidi: PGS) § 4 lg 3 sätestab, et sanatoorne kool on kool tervisehäiretega lastele, kus nad õpivad ja saavad vajalikku ravi. Kooskõlas kooli põhimääruse § 6 punktiga 2 on üheks kooli tegevuse eesmärgiks tagada õpilastele sanatoorne ravi, mis võimaldab jätkata õpinguid elukohajärgses koolis.

Haridusministri 02.07.1999.a. määrusega nr 43 kinnitatud „Erivajadustega õpilaste nõustamiskomisjoni suunamise tingimused ja kord“ näeb punktis 2 ette, et nõustamiskomisjoni tegevuse üheks eesmärgiks on suunata õpilane sanatoorsesse kooli. Kooskõlas sama määruse punktiga 5 alapunktiga 2 suunab õppenõukogu õpilase nõustamiskomisjoni, kui õpilasel on tervisehäire, mis nõuab õppimist raskelt kulgevate somaatiliste haigustega laste sanatoorses koolis. Määruse punkt 7 näeb ette, et kui õpilasel on tervisehäire, mis nõuab õppimist raskelt kulgevate somaatiliste haigustega laste sanatoorses koolis, suunab õppenõukogu õpilase nõustamiskomisjoni eriarsti suunamiskirja alusel.

Haridusministri 02.06.1999.a. määrusega nr 33 kinnitatud „Erilasteaeda (erirühma), sanatoorsesse kooli, erivajadustega õpilaste erikooli (eriklassi) vastuvõtmise ning väljaarvamise aluste ja korra“ punkt 13 sätestab, et sanatoorsesse kooli võetakse vastu õpilasi, kellel on raskelt kulgevad somaatilised haigused või dekompensatsiooni perioodis või ägenemisstaadiumis krooniline somaatiline haigus. Kooskõlas sama määruse punktiga 24 võib õpilase sanatoorsest koolist välja arvata, kui eriarsti otsuse alusel ei vaja õpilane enam aktiivset ravi sanatoorses koolis.

Eeltoodust nähtub, et õigusaktide kohaselt peaks õpilane saama sanatoorses koolis aktiivset ning tema tervislikule seisundile vastavat ravi. Õpilase võib koolist välja arvata, kui ta eriarsti otsuse kohaselt enam aktiivset ravi ei vaja.

Kontrollimisel selgus, et ravi õpilased Keila-Joa Sanatoorses Internaatkoolis ei saa. Kool ei ole tervishoiuteenuseid osutav asutus ning muude, tervishoiuteenusteks mitteolevate abistavate protseduuride osutamise võimalused on äärmiselt piiratud.

Kooli poolt esitatud andmete kohaselt on õpilasi sinna suunatud kokku 12 erineva haiguse tõttu (mitmel õpilasel on korraga mitu diagnoosi), levinuimad on hingamiselundite haigused, silmahaigused, närvisüsteemi haigused, lihas- ja sidekoe haigused, allergia ning astma.

Vajaduse korral tagatakse õpilastele võimalus minna eriarstide vastuvõttudele Tallinna Lastehaiglas. Samas puudub kooliarstil ligipääs õpilaste terviseandmetele, mistõttu pole õpilaste tervislik seisund alati koolile täielikult teada, kui lapsevanemad andmeid koolile ei esita. Andmete puudumise tõttu on veelgi enam piiratud kooli võimalused õpilasi terviseprobleemide puhul aidata.

Olemasolevas õiguslikus raamistikus kooli enda võimalused õpilastele piisava ravi tagamiseks sisuliselt puuduvad. Kooliarstil puudub õigus määrata õpilastele ravi või kirjutada vajalikke retsepte ravimite jaoks. Õpilasi saab suunata eriarstide vastuvõtule üksnes üldises korras vastavaid võimalusi omavas tervishoiuasutuses.

Kooli esindajate sõnul ei ole Sotsiaalministeerium kunagi kooli vastu huvi tundnud ning Sotsiaalministeeriumi esindajad ei ole ka külastanud Eesti sanatoorsete koolide esindajate koosolekuid. Kooli esindajad leidsid, et Eesti oludes oleks sanatoorsete koolide tegevuse jätkamine äärmiselt vajalik, kuid hetkel puuduvad adekvaatsed analüüsid selle kohta, kui palju on Eestis 7-18 aasta vanuseid lapsi, kes tervisehäirete tõttu vajaksid võimalust õppida sanatoorses koolis.

Lapse õiguste konventsiooni (edaspidi: LÕK) artikkel 3 lg 1 sätestab, et igasugustes lapsi puudutavates ettevõtmistes sotsiaalhoolekandetasutuste, kohtute, täidesaatvate või seadusandlike organite poolt tuleb esikohale seada lapse huvid. Sama konventsiooni artikli 24 lg 1 kohaselt tunnustavad riigid lapse õigust võimalikult heale tervisele ning ravivahenditele ja tervise taastamisele. Artikli 25 kohaselt peavad riigid tunnustama, et lapsel, kelle pädevad ametivõimud on hoolduse, kaitse, füüsilise või vaimse tervisehäire ravimise eesmärgil lasteasutusse paigutanud, on õigus perioodilisele talle antava ravi ja sellega kaasnevate tingimuste ülevaatusele. LÕK artikli 28 lõike 1 kohaselt tunnustavad osalisriigid lapse õigust haridusele. Lapse haridus on vastavalt artiklile 29 suunatud muuhulgas lapse vaimsete ja kehaliste võimete potentsiaali võimalikult täielikule arendamisele.

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse kohaselt paigutatakse õpilased sanatoorsesse kooli ravimise eesmärgil, kuid sisulist ravi õpilastele nimetatud koolis ei tagata. Olukorras, kus paljud lapsed ei saa tervisehäirete tõttu õppida tavakoolis vastavalt oma võimetele, kuid sanatoorses koolis neile

Samuti vajalikku ravi ei tagata, on kitsendatud laste õigused nii võimetele vastava hariduse saamisele kui ka tervise kaitsele.

Tekkinud olukorras on vajalik analüüsida, kui palju on Eestis sanatoorseid koole vajavaid lapsi, millist ravi ning muid teenuseid nimetatud lapsed vajavad ning milliseid õigusaktide muudatusi on laste vajaduste rahuldamiseks vaja. Sanatoorse kooli arstile tuleks tagada ligipääs õpilaste terviseandmetele ning kaaluda võimalust anda sanatoorse kooli arstile võimalus kirjutada õpilastele vajaduse korral välja ravimeid.

Rahvatervise seaduse § 8 lõike 1 kohaselt on Sotsiaalministeeriumi ülesanneteks tervisekaitse, haiguste ennetamise ja tervise edendamise alaste seaduste ja muude õigusaktide eelnõude väljatöötamine ning teiste ministeeriumide, ametite ja inspektsioonide tegevuse koordineerimine ning tulemuslikkuse analüüsimine tervisekaitse ja tervise edendamise alal. Samuti on Sotsiaalministeeriumi ülesandeks rahvastiku tervisega seonduvate andmete kogumine ja isikuandmete töötlemine riikliku tervise- ja tervishoiupoliitika väljatöötamiseks ning elluviimiseks kooskõlas isikuandmete kaitse seaduse ja avaliku teabe seadusega.

Vastavalt rahvatervise seaduse § 8 lõikele 2 kehtestab Sotsiaalministeerium tervisekaitse õigusaktid koolieelsete lasteasutuste ja koolide kohta. Seega on Sotsiaalministeeriumi ülesandeks analüüsida, kui palju on Eestis lapsi, kes vajavad oma tervisliku seisundi tõttu lühema- või pikemaajalist õpet sanatoorsetes koolides ning millist ravi või muud tervisealast abi nimetatud lapsed vajavad. Sotsiaalministeeriumi ülesandeks on välja töötada vajalikud õigusaktide eelnõud selleks, et sanatoorsetes koolides oleks võimalik õpilasi ravida.

Haridus- ja Teadusministeeriumi ülesandeks on koostöös Sotsiaalministeeriumiga kaaluda erinevaid võimalusi tagamaks sanatoorsetes koolides õpilastele reaalne ravi.

Lähtudes eeltoodust, palun Teil **analüüsida, kui palju on Eestis lapsi, kes vajavad oma tervisliku seisundi tõttu lühema- või pikemaajalist õpet ja ravi sanatoorsetes koolides ning millist konkreetset ravi või muud tervisealast abi nimetatud lapsed vajavad. Samuti palun Teil välja töötada vajalikud õigusaktide eelnõud selleks, et sanatoorsetes koolides oleks võimalik õpilasi ravida. Muuhulgas tuleks sanatoorse kooli arstile tagada ligipääs õpilaste terviseandmetele ning kaaluda võimalust anda kooliarstile retseptiravimite väljakirjutamise õigus.**

Palun Teie seisukohti ülaltoodud küsimustes hiljemalt 30 päeva jooksul käesoleva kirja kättesaamisest arvates. Ühtlasi palun mind teavitada, milliseid samme kavatsete astuda nimetatud probleemide lahendamiseks.

Lugupidamisega

Indrek Teder

Lisa: Kokkuvõte õiguskantsleri kontrollkäigust Keila-Joa Sanatoorsesse Internaatkooli 1 eks 5 lehel.

Anu Uritam 693 8414

E-post: anu.uritam@oiguskantsler.ee